

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/220317,Szczatki-15-osob-odnalezione-na-Gorkach-Czechowskich-w-Lublinie.html>
27.02.2026, 02:11

Szczątki 15 osób odnalezione na Górkach Czechowskich w Lublinie

03.06.2025

Zespół Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN zakończył VII etap prac na Górkach Czechowskich w Lublinie. Ich celem było odnalezienie miejsc pochówku ofiar niemieckich egzekucji z okresu II wojny światowej. Działania prowadzono w ramach śledztwa Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (OKŚZpNP) w Lublinie.

Prace zrealizowano w dn. 19-30 maja br. w centralnej części wąwozu głównego, gdzie w latach 2022-2024 ujawniono cztery zbiorowe mogiły, kryjące szczątki około 50 osób.

Miejsce tegorocznych prac łączyło się bezpośrednio z przebadanym do tej pory obszarem: w wąwozie głównym, w rejonie tzw. mogiły legionisty. W trakcie badań, prowadzonych we wrześniu 2024 r., we wspomnianej lokalizacji natrafiono na kolejny grób, w którym zaobserwowano bliżej nieokreśloną liczbę szczątków ludzkich. Ich podjęcie, ze względu na porastającą wyżej roślinność, konieczną do zastosowania metodologię badań oraz niezbędny do prowadzenia czas, przesunięto na kolejny etap prac.

W trakcie podjętych badań założono jeden sondaż o maksymalnych wymiarach 6,3 x 13,0 m i głębokości dochodzącej do 3,5 m. W sumie przebadano powierzchnię około 76,5 m², w ramach której ujawniono jedną jamę grobową, na którą złożyły się dwa oddzielne pochówki. Pierwszy z nich (młodszy) zalegający wyżej zawierał ciała sześciu ofiar (czterech mężczyzn i dwóch kobiet). Drugi (starszy), położony pod pierwszym i oddzielony od niego warstwą osadów, zawierał ciała dziewięciu mężczyzn. Oba pochówki różniły się też od siebie. Szkielety z młodszego grobu zalegały chaotycznie, ale rozłożone były stosunkowo luźno. Poniżej zaś mieliśmy do czynienia z układem również chaotycznym, ale bardziej zwartym. Dodatkowo wszystkie pochowane tu ofiary, sądząc po ułożeniu rąk, miały dłonie skrępowane z tyłu.

Na podstawie wstępnych oględzin można stwierdzić, że odnalezione szczątki należały do osób dojrzałych, przy czym wiek najstarszych z nich oscylował w przedziale 50-70 lat. Pewna ilość ujawnionych kości czaszek składała się z licznych fragmentów o ostrych brzegach lub wykazywała potencjalne szczeliny złamań w zakresie których mogło dojść do urazu lub przetrzału. Ponadto, na kilku fragmentach zlokalizowano otwory wlotowe o charakterystycznych cechach postrzałowych z broni małokalibrowej. Jednakże, w celu weryfikacji oraz potwierdzenia obrażeń, wymagane są dalsze badania, w tym rekonstrukcja kości.

Wszystkie ofiary były ubrane, przy czym te w mogile starszej najprawdopodobniej w ciepłą odzież zimową i poza trzema szkieletami z pierwszego grobu, także w obuwie. Co najmniej w dwóch przypadkach były to wysokie buty skórzane z podkuciem.

Przy szczątkach ujawniono przedmioty osobiste, jak: medalik z wizerunkiem Matki Boskiej, krzyżyk, różaniec, szczoteczki do zębów, klucz czy okulary. Przy kilku szkieletach odnaleziono

guziki mundurowe z orzełkiem oraz guziki strażackie.

Odnalezione przy ofiarach pojedyncze przedmioty (zwłaszcza szczoteczki do zębów) wskazują, że zamordowani przebywali wcześniej w miejscu odosobnienia, jak więzienie czy areszt. Znaleziska te korespondują z innymi artefaktami ujawnionymi podczas poprzednich etapów prac. Potwierdzają również, że badany od kilku lat fragment wąwozu był wykorzystywany jako miejsce tajnych pochówków ofiar niemieckich egzekucji z więzienia na Zamku w Lublinie.

Wszystkie szczątki ekshumowano i przekazano do dalszych, szczegółowych badań. Odnalezione przedmioty zostały zabezpieczone przez technika policyjnego i włączone jako materiał dowodowy do śledztwa prowadzonego przez prokuratora OKŚZpNP w Lublinie.

3.06.2025 r., IPN Lublin

Artur Piekarz, OBPII IPN w Lublinie; Krzysztof Radka, BPiI IPN

Fot. Łukasz Pasztaleniec, OBPII IPN w Lublinie; Krzysztof Radka, BPiI IPN

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Lublin

Poszukiwania